

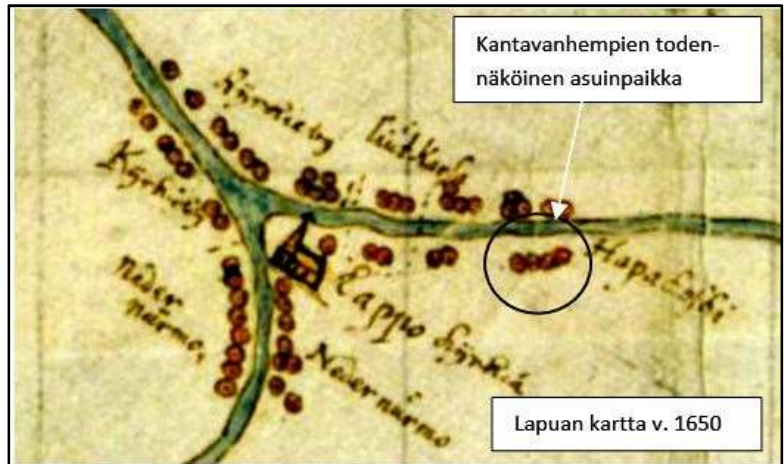
MISTÄ JAAKKO JUHONPOIKA JA HELKA PIETARINTYTÄR OLIVAT KOTOISIN JA MIHIN HEIDÄN LAPSENSA ASETTUIVAT ASUMAAN

Minulta on joskus kysely Helgan ja Jaakon vanhemmista ja sisaruksista. Olen nyt saanut tästä tietoutta eri lähteistä, jotka tiedot pohjautuvat pitkälti Hillevi Tynin ja Markku Pihlajaniemen artikkeliin Lööpäreitä vai Lööperiä, Eteläpohjalaiset Juuret 4/2006 ja Markku Pihlajaniemen artikkeliin Lapuan Haapakosken Erkkilän ja Harrin Historiaa, Eteläpohjalaiset Juuret 4/2004. sekä Anne Lahden, Markku Pihlajaniemen ja Hillevi Tynin artikkeliin Eteläpohjalaiset Juuret 4/2005 Näiden artikkeleiden pohjalta ja omista tiedostoista täydentäen Heikki J Kortesoja ja Teppo Ylitalo ovat antaneet arvokasta apua tämän tarinan toteuttamiseen, kiitokset kaikille edellä mainituille.

Jaakko Juhonpoika oli kotoisin Lapuan Alanurmon Kauppilasta, hänen isänsä oli Juho Jaakonp. hänen puolisostaan ei ole toistaiseksi tietoa. Jaakolla oli veljiä ainakin Klemetti juhonp. ja Kauppilan seuraava isäntä Tuomas Juhonp. Edellä mainituissa artikkeleissa kerrotaan, että Jaakko Juhonpojalla oli sisaruksia muitakin. Tuomaan poika Arvi isännöi Kauppilaa isänsä Tuomaan jälkeen, mutta myi Kauppilan v.1670 Lapuan historian mukaan kapteeni Olof Backille.

Helka Pietarit. oli kotoisin Ylihärmästä Naarasluoman Lööpäristä. Naarasluoma virtaa edelleen Ylihärmän keskustassa. Helkan isä Pietari Laurinpoika oli Lööpäriin 5. isäntä ja Helkan äiti oli Valpori Simont. Stråka kuollut viimeistään 1651 Pietari Laurinp. s. ennen 1597 k.1643. (tämän ajan syntymä- ja kuolinajat epävarmoja). Helkalla oli sisaruksia ainakin: Riitta (Brita) , puoliso Matti Matinp. Näykki ja lapset Maria ja Sofia, itsellisiä Kauhavalla. Silja (Cecilia), puoliso Matti Sipinp. Brask, Silja on Matin toinen vaimo lapsia ei ilmeisesti tästä liitosta, perheeseen kuului tytär Maria Matin aikaisemmasta avioliitosta, asuivat itsellisinä Kauhavan Koppalassa Liisa 1. puoliso Martti Pertunp. lapset Kerttu, Kustaa, Liisa ja Kreko 2. puoliso Jaakko Tapaninp. tästä liitosta lapsia Tuomas. Isännöivät Lööpäriä Helkan ja Jaakon jälkeen.

Jaakko Juhonp. ja Helka Pietarint. mentyä naimisiin he asettuivat asumaan Lööpäriin, Helkan vanhemmat testamenttasivat puolet Lööpäristä v. 1632. nuorelle parille Kun Jaakon appiukko ja siis Helkan isä Pietari Laurinp. kuoli viimeistään vuoden 1640 alussa, välit Jaakon ja anopin välillä menivät poikki, Jaakko ja Helga muuttivat 14 vuoden jälkeen ja ” ottivat korvauksen niin irtaimesta, kuin kiinteästä”, kuten testamentissa oli määrätty. Näillä rahoilla he ostivat ½ manttaalia Erkkilästä ja ¼ manttaalia Harria Lapuan kirkkoherra Kristoffer Gronoviukselta, ja asettuivat asumaan Lapuan joen rannalle Haapakoskelle noin 3 km nykyisestä

Seinäjoen tiestä, Koveron risteyksestä Kuortaneelle päin. Ensimmäinen lainhuuto Erkkilään ja Harriin myönnettiin Jaakko Juhonpojalle v. 1645. Kirkkoherra ehti omistaa talot vain muutamia vuosia, mutta teki talokaupoista hyvät voitot. Kirkkoherra oli ostanut talon 167 kuparitaalerin hinnalla ja myi sen 203 kuparitaalerilla ja lisäksi 3 tynnyriä ruista. Olli Filpunpoika, joka oli myynyt talot kirkkoherralle, halusi perua kaupat, koska kirkkoherra myi talot eteenpäin, mutta perumista ei hyväksytty.

Helkalla ja Jaakolla oli lapsia seuraavasti:

Maunu, syntymäaika tuntematon, kuollut 25.3.1690, vaimosta ei tietoja, lapsia Matti

Valpori s.1641. k.24.6.1708 puoliso Josep Heikinp. Fossi e. Mustapää lapsia Joosep Mustapää

Matti s.1642 k.1672 puoliso Marketta Eskont. s.1639 lapsia Yrjö s.1671

Perttu, syntymäajasta eikä kuolinajasta tietoa, puoliso Sipin tytär, etunimi tuntematon, heillä tytär Vendela. Pertun sukuhaara ei jatku tästä eteenpäin

Sofia s.1660 k.1723 naimisissa 2 kertaa 1. puoliso Anton Eskilinp. Stuteus Harri lapset tästä avioliitosta Maria, Jaakko, Kaisa ja Yrjö. Toinen puoliso Bertil Eskilinp. Harri ei lapsia tästä liitosta.

Käräjöpöytäkirjoista ja kirkkoherra Carl Prockmanin todistajalausunnoista päätellen Jaakko Juhonpoika oli hyvin määrätietoinen talollinen, hän isännöi Erkkilää 1645-1675 välisen ajan ja kun ottaa huomioon, että hän isännöi Lööpäriä 14 vuotta tuota ennen, on kyse varsinkin tuohon aikaan tavallista pidemmästä isännyydestä. Jaakko Juhonpojan jälkeen Erkkilää isännöi tytär Valpori puolisonsa Josep Heikinp. Mustapään kanssa vuosina 1676-1692. Tämän jälkeen isännöisyys vaihtuikin Erkkilässä seuraavien omistajien aikana muutamien vuodelle, seuraava pidempiaikainen Erkkilää hallinnoiva oli 12. isäntä Heikki Yrjönpoika 1709-1722. Jaakko Juhonpoika oli 7. Erkkilän omistaja ja hän luopui talosta edellä olevan mukaisesti v.1675.

Muista Jaakon ja Helkan lapsista mainitaan käräjöpöytäkirjoissa sen verran, että tiedetään mihin muut perilliset asettuivat, paitsi vanhin lapsista Maunu. Jaakko Juhonpoika olisi halunnut lunastaa Maunulle kotitalonsa Kauppilan v.1648, mutta käräjäoikeus ei silloin tuottanut toivottua tulosta. Kaksi vuotta tämän jälkeen Jaakko Juhonpojalle tarjottiin oikeudessa mahdollisuus lunastaa kotitalonsa Kauppila, mutta silloin Jaakko oli muuttanut mielensä, eikä halunnut lunastaa tilaa sanoen, että hänellä on Erkkilässä kylliksi tekemistä. Maunu Jaakonp. haudattiin 25.3.1690 Erkkilässä ollen ilmeisesti itsellinen

Matti Jaakonpoika osti talon vaimonsa Marketta Eskont. kanssa Tuomas Markuksenp. Töysästä v.1668 Tämän talon omistus jäi kuitenkin lyhyeksi, sillä Matti kuoli ja Marketta Eskont. joutui vannomaan Matin kuolinpesän oikeellisuutta jo v.1672. Heidän poikansa Yrjö mainitaan asuneen Erkkilää yhdessä serkkunsa Matti Maununpojan kanssa. Mainittakoon, että valta osa Erkkiläisiä on juuri tämän Yrjön jälkeläisiä.

Pertusta on myöskin hyvin vähän tietoa, kuitenkin käräjöpöytäkirjojen mukaan hänet on voitu yhdistää Keisalan talon vävyksi Lapuan Alanurmesta. Pertun suku loppui tytär Vendelaan, joka on kuollut 1696.

Sofia Jaakonp. oli naimisissa kahdesti ja kummatkin miehet Harria. Sofialle ja Anton Eskilinp. erotettiin Erkkilään yhdistetty Harri ja tästä ilmeisesti seurasi Sofian miehille Harri sukunimi Anton isännöi Harria v.1692-1700 ja Bertil Eskilinp. v.1701-1704 puolisonsa Sofian kanssa. Tämän jälkeen Harriin tuli Simo Simonp. isänäksi, joka oli ilmeisesti Sofian vävy

Alussa mainituista lähteistä, sekä Lapuan Historia 1:n tietoja apuna käyttäen artikkelin kokosi Antti Mantere